

Konut Mutfak Dolaplarında Tercih Edilen Kapak Modelleri: Artvin İli Örneği

Abdi ATILGAN¹ Kadir KAYAHAN² Dursun Kemal BAYRAKTAR³, Nadir ERSEN¹

¹Artvin Çoruh Üniversitesi Artvin Meslek Yüksekokulu, Artvin

²Bartın Üniversitesi Bartın Meslek Yüksekokulu, Bartın

³Karadeniz Teknik Üniversitesi Arsin Meslek Yüksek Okulu, Trabzon

Eser Bilgisi:

Araştırma makalesi

Sorumlu yazar: Abdi ATILGAN, e-mail: dashing043@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmada, günümüz konut mutfak dolaplarında kullanılan kapak modellerinin belirlenmesi ve tercih edilme sebepleri araştırılmıştır. Çalışma, Artvin ilinin kentsel yerleşim alanını oluşturan farklı sosyo-ekonomik (Alt/Orta/Üst SED) düzeylere sahip ailelerin mutfakları örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Veriler, anket uygulama ve sistematik gözlemle elde edilmiştir. Çalışma sonunda kapak türünün seçiminde öne çıkan unsurların belirlenmesi ve yorumlanması için bazı istatistikî teknikler kullanılmıştır. Sonuçlara göre konut mutfak dolaplarında; en çok Suntalam / Mdfam kapak (% 25), en az Alüminyum çerçeveli kapak (% 1,09) kullanılmıştır. Tercih edilme sebepleri ise; teknolojik gelişmelere paralel yeni ürünlerin piyasaya sunulması ve konut sahiplerinin üreticilerden almış oldukları öneriler etkili olurken, kapak modellerinin maliyet farkları tercih edilme sebeplerini önemli oranda etkilemektedir. Diğer önemli bir sonuçta, konut sahiplerinin mutfak dolaplarını temin etme şeklidir. Buna göre, kullanıcıların büyük çoğunluğu mutfak mobilyalarını sipariş yolu ile temin ederken, diğer mekânlarda bulunan donatı elemanlarının çoğunlukla hazır üretim yapan yerlerden temin edildiği bilinmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mutfak dolabı, kapak modelleri, konut mobilyaları, Artvin.

Preferred Residential Kitchen Cabinets Cover Models: Example of the Province of Artvin

Article Info:

Research article

Corresponding author: Abdi ATILGAN, e-mail: dashing043@hotmail.com

ABSTRACT

In this study, residential kitchen cabinets today and should be preferred to determine the reasons for the cover models were investigated. The study of urban settlement area of the province of Artvin, the different socio-economic (lower / middle / upper SES) levels, cuisine sampling method was chosen families. Data were obtained from the poll and systematic observation. Determination of the outstanding elements of the study and interpretation of the choice of species to cover some of the statistical techniques used. According to the results, residential kitchen cabinets, the most multi-chipboard / mdfam cover (25%), aluminum framed door is at least (1.09%) were used. Reasons to prefer the technological developments and the launch of new products, while effective proposals were received by property owners, manufacturers, cover models, significantly affects the reasons for cost differences should be preferred. Another important result, is a form of property owners to ensure the kitchen cabinets. Accordingly, the vast majority of users provided by way of kitchen furniture, in order, while the other places and provided in the reinforcing elements are usually prepared production are known.

Keywords: Kitchen cabinet, cover models, residential furniture, Artvin.

GİRİŞ

Günümüzde teknoloji kavramı günlük hayatın vazgeçilmez bir parçası olmuştur. Bu nedenle ev, iş yeri, okul ve hastane gibi birçok yerde teknoloji kullanılmış ve bu yapıların tasarımları da kullanılan teknolojiye göre değişim göstermiştir. Konutların iç mekân tasarımı da yüzyıllar boyu kullanıcı ihtiyaçları ve günün şartlarına göre değişmiş ve gelişmiştir. Teknolojinin ve endüstrileşmenin gelişmesi sanayi devrimiyle birlikte olmuştur. Sanayi devrimiyle toplumların yaşamında köklü değişimler başlamış ve makineleşme çağına girilmiştir. Yeni buluşlar insanların yaşamına girmiş ve yasadıkları çevre ona göre şekillenmeye başlamıştır. Konut iç mekânı da gelişen teknoloji ve kullanıcının ihtiyacına göre şekil alarak değişmiştir. Teknolojik değişim, konutun tüm bölümlerinde görülmektedir. Gündüz, gece ve ortak bölümlerde yaşanan değişimler bulunmakta ve bu değişimlerde gün içinde konuttan beklenen farklı ihtiyaçlara göre şekillenmektedir (Seçer 2006).

Konut; iletişim, etkileşim, mekân, zaman ve anlamın örgütlü bir örüntüsüdür. Bir yandan ait olduğu kültür ya da etnik grubun karakteristikleri ile yaşam biçimini, davranış kurallarını, çevresel tercihlerini, zaman ve mekân sınıflandırmasını yansıtırken, öte yandan kullanıcısının özüyle ilgili imgelerini, böylece tasarım ve donatımı ile bireyin kişilik ve ayrıcalığını yansıtır (Gür ve Geçkin 1996).

Yaşamın her alanında etkisini gösteren “Endüstri Devrimi”, konutların iç mekân donatım elemanlarında da etkili olmuş ve değişim göstermiştir. İç mekânlardaki değişim, mimari yapıdaki değişim ile makineleşmeye bağlıdır. Ayrıca makineleşme, toplum yaşamında yarattığı sosyal değişimin yanı sıra, iç mekân

donatım elemanları endüstrisini de etkilemiştir (Eriç ve ark. 1996).

Yükselen hayat standardı ile birlikte insanlar yaşadıkları mekânlarda çeşitli düzenlemeler yaparak yaşam tarzlarını, donatı elemanlarının, biçim, renk ve doku gibi özellikler ile ifade ederler. Kapı, pencere, dolaplar, duvar kaplamaları ve zemin döşeme kaplamaları düzenlemeye en uygun yapı elemanlarıdır (Döngel 2005).

Bu alandaki araştırmalarda, konutun aktif yaşama bölümlerini oluşturan yaşama ve servis mekânlarının sık aralıklarla ve en yoğun kullanıma sahip olduğunu göstermiş ve bu mekânların önem derecelenmesinde mutfakların ilk sıralarda yer aldığı belirtilmiştir (Yıldırım 1999).

Mutfak yaşadığımız mekânların önemli noktalarından biri olarak kabul edilen, asıl işlevi olan yemek yapmak ve yemenin dışında yaşam tarzına ve mekânın özelliklerine göre çok çeşitli amaçlarla da kullanılabilen, değişik eşyalara ev sahipliği yapan bir mekândır (Phipps 2002).

Malzeme açısından kullanışlı bir mutfak aynı zamanda psikolojik olarak da destekleyici nitelikleri olması gerekir. Dış görünüşü açısından kullanıcının estetik kriterlerini yansıtan bir mutfak psikolojik olarak da mutlu eden bir mutfaktır. Kullanıcı bulunduğu mekânda huzurlu bir biçimde bedensel ve zihinsel yeteneklerini de geliştirebilmelidir (Efendioğlu 2001). Bu sebeple mutfak tasarımında kullanılan renk, kapak modeli ve stil gibi öğeler estetik değerlere uygun seçilmelidir.

Mutfak, konutun içerisinde başlıca çalışma alanlarından birisi olması, aile üyelerini bir araya getirmesi, yaşamın devamlılığını sağlaması bakımından önemli bir mekândır. Mutfakta yiyeceklerin hazırlanması, pişirilmesi, servisi, yıkanması, depolanması ve çöplerin

atılması gibi eylemler yapılır. Bunların yanı sıra mutfakta yemek yeme, ütü yapma, dikiş dikme gibi bazı yan eylemler de yer alabilir. Bu eylemler ailenin yapısına, büyüklüğüne, sosyo-ekonomik durumuna, kültürel özelliklerine, alışkanlıklarına, ayrıca konutun büyüklük ve özelliğine bağlı olarak değişmektedir (Ünügür 1997; Gönen 1990).

Bilgin (1986), Farklı sosyo-ekonomik düzey ailelerin kullandıkları eşya ve insan/eşya ilişkileri incelemiş, grupların sosyo-ekonomik düzeylerine göre eşyalarının değiştiği ve kullanıcıların yaşam tarzı ile eşyalarının arasında belli bir uyumun olduğu belirtmiştir.

Konut mutfaklarına yönelik olarak yürütülen çok sayıda çalışma yapılmıştır. Bunlardan; Kalıncara (1990), Ankara'nın çeşitli semtlerinde bulunan orta sosyo-ekonomik duruma sahip 60-74 yaş grubuna giren kadınların mutfaklarında çalışma merkezine bağlı olarak çalışma yükseklikleri ve kadınların antropometrik ölçüleri üzerine araştırma yapmıştır. Sözer (1990), konut mutfaklarındaki kullanıcıların gereksinimlerine bağlı olarak mutfak donatı elemanlarının planlaması gerektiğini açıklamıştır. Zorlu (1996), mutfak mekânının konut içindeki yeri ve önemine bağlı olarak kullanıcının ihtiyaçları çerçevesinde planlanması gerektiğini belirtmiştir. Yeşilkavak (2006), Ankara'da bulunan orta sosyo ekonomik düzeye sahip kullanıcıların mutfak mekânını algılama şekilleri üzerine bir çalışma yapmıştır. İlçe (2001), Ankara ve Tokat illerinde bulunan farklı sosyo kültürel yapıya ve ekonomik koşullara sahip bireylerin sosyo-ekonomik koşulları; fizyolojik ve psikolojik etkenlerin çerçevesinde mutfak tasarımına etkilerini açıklamıştır. Özdemir (1996), yüzey kaplama malzemelerinin mutfak dolabı üretiminde kullanılan yonga levhanın fiziksel ve mekanik özellikleri üzerine

etkileri ve yüzey kalite özelliklerini belirlemiştir. Akkılıç (2004), mutfak mobilyası olarak da kullanılan farklı yüzey malzemeleri ile kaplanmış yonga levhaların teknolojik özelliklerini araştırmıştır. Dellaloğlu (2002), mutfak mekânı içinde bulunan sabit donatı elemanlarından en sık kullanılan tezgâh bölümünün fiziksel, kimyasal ve mekanik etkilere karşı dayanımını incelemiştir.

Teknolojinin gelişmesi ile birlikte mutfak için oluşturulan standart ölçüler ve yerleşim fikri etkisi altında kalınmaya başlandı. Bu donanım ilerleyen yıllar boyunca standart olarak kaldı. Bunlar soğuk ve sıcak su musluğu, lavabo, elektrikli ya da gazlı ocak ve fırındı. Kısa süre sonra buzdolabı da bu donanım standartlarına eklendi. Mutfak dolaplarının ön kısmında ahşap olan modüler mobilyalar kullanılmaya başlandı. Bu yeni mutfak, öncelikle steril laboratuvarların ve hastanelerin temizliğini çağrıştıran beyaz sentetik kapak ve çekmece kaplamalarıyla dikkat çekerken daha sonra canlı renklerle değiştirildi. 1940'lerde mutfak blender (karıştırıcı), tost makinesi ve mikrodalgı fırın gibi küçük ve büyük elektrikli araçlarla donatma eğilimi başladı. II. Dünya Savaşı sonrasında Avrupa'da ortaya çıkan düşük fiyat-ileri teknoloji talebiyle, Avrupa mutfakları buzdolabı ve elektrikli gazlı ocakları da barındırabilecek akıllı fırınlar şekilde tasarlanmaya başlandı (Seçer 2006).

21. yüzyılda endüstrileşmenin yanı sıra teknolojik gelişmeler konut mekânlarına etkisini bire bir yansıtmıştır. Konut mutfak dolaplarında da diğer donatı elemanları gibi yeni ürünler geliştirilmiştir. Günümüz modern mutfak dolaplarında bu ürünler kullanılmaya başlanmıştır. Bu araştırma, Artvin ili sınırları içerisinde farklı konutların mutfak dolaplarında kullanılan kapak modellerinin belirlenmesi

ve tercih edilme sebeplerini tespit etmek amacıyla yapılmıştır.

MATERYAL ve YÖNTEM

Mutfak

Mutfak; ait olduğu konutta barınan ailenin gıda maddelerinin bulunduğu ve yiyecek malzemelerinin hazırlanması için gerekli işlemlerin yapıldığı konut eylem alanıdır. Bir mutfakta en sık kullanılan eşyalar, kullanıcı ayaktaiken rahatlıkla erişebileceği yükseklikte, çalışma tezgâhının hemen altında veya üstündeki dolaplarda bulunmalıdır (Panero ve Zelnik 1989). Bu dolaplar asma (üst) dolaplar, yer (alt) dolapları, çekmeceli dolaplar, raflar, boy (kiler) dolapları, köşe dolapları ve kenar bitiş dolapları olarak guruplara ayrılmaktadırlar (Ağat 1983; Yeşilkavak 2007).

Günümüzde tercih edilen ve üretimi devam eden 10 çeşit “mutfak dolap kapak modelleri” mevcuttur. Bu modeller, kullanılan yarı mamulün cinsine, işleme şekline ve uygulanan üstyüzeye (boya, vernik, kaplama, reçine emdirilmiş kraft kâğıdı) göre gruplandırılmıştır.

Mutfak dolaplarının estetik açıdan en önemli elemanları olan kapaklar çok çeşitli renk, desen ve biçimde olup, değişik malzemeler kullanılarak hazırlanır (Yıldırım 1999; Phipps 1996).

Bu kapak tipleri hakkında genel bilgiler aşağıda açıklanmıştır.

Mutfak Dolap Kapak Modelleri

Profil Kapak

MDF plakalardan yapılan ve üzerine 40 mikrona kadar PVC folyo kaplanan profillerdir. Çeşitli renk, desen ve kesitteki bu profillerden kapak çerçevesi yapıldıktan sonra çerçeve içerisine Mdfyam veya Suntalam yerleştirilerek elde edilen

kapaklardır. Maliyeti diğer kapak türlerine göre daha uygundur (URL1, 2012).

Suntalam/Mdfyam Kapak

Genellikle ekonomik bir mutfak dolabı tercih edenlerin seçimi olmakla birlikte, değişik renk kombinasyonları düşünenlerin tercih ettiği uygulamadır. Gövde ile aynı renk kullanılması fiyatı en ekonomik seviyede tutacaktır. Suntalam veya mdfyam kapaklar kenarlarına 0,40mm,1mm ve 2mm pvc bant yapıştırılarak hazırlanmaktadır (URL 2, 2012).

Membran Kapak

Ham MDF üzerine balon presle değişik PVC kaplanmasıyla yapılan kapaklardır. Genelde Üretici firmaların kendine özgü model seçenekleri vardır. Figür yazı ya da kanallar CNC makinalarda çıkarılır. Renk seçeneği pvc folyodaki renkler kadardır. Maliyeti pvc kenar bant ve profil kapağa göre çok daha yüksektir. Özel sektörde, Avrupa kapak, hazır kapak ya da balon kapak isimleri ile adlandırılır (URL 1, 2012).

Boy Kapak

Boy kapak, değişik genişlik ebatlarında ve 280 cm uzunluğunda hazır panellerden elde edilen ürünlerdir. İstenilen uzunlukta kesildikten sonra kesilen kısımlarına pvc uygulaması yapılmak suretiyle kullanılırlar.

Membran kapaklara karşı bir alternatif seçenek olarak görülse de boy kapaklar özellikle seri üretim ve model seçenekleri ile çalışan firmalar tarafından oldukça fazla kullanılmaktadır. Membran kapak seçeneğine göre daha ekonomik olmakla birlikte mutfak dolabı planlamasını doğrudan etkilediği için özel tasarım yapılan projelerde pek tercih edilmemektedir. Boy kapaklar görünüm itibari ile Membran kapaklara benzemektedir (URL 2, 2012).

Ahşap Kaplama Kapak

Genellikle klasik mobilyadan hoşlanan insanların tercihi, ahşabın sıcaklığını tam anlamı ile hissedebileceği kapak modelidir. Üretim aşamasında kullanılacak kaplama türünü, renklendirme şekillerini ve yüzeyin (mat, ipek mat, parlak) durumuna karar verebilirsiniz. Kapak paneli için sunta veya mdf kullanılabilir. Son yıllarda klasik ahşap kaplamaların (soyma ve kesme kaplamalar) yanında suni renklendirme ile hazırlanmış kaplama seçenekleri de müşterilere sunulmaktadır. Üretim sürecinin uzun, işçiliğin fazla olması sebebiyle maliyet olarak diğer kapak modellerine göre daha pahalıdır (URL 2, 2012).

Lake Boya Kapak

Genellikle mdf panellerin selülozik esaslı boyalar uygulanarak hazırlanması ile elde edilen kapak çeşitleridir. Düz paneller haricinde mdf den elde edilmiş profiller ve bu profillerden hazırlanan çerçevelerin göbek paneli ile tamamlanması ile hazırlanan seçeneklerde mevcuttur. Lake boyama işlemlerinden sınırsız renk seçeneği ve yüzeyin yansıma (mat, ipek mat, parlak) özelliklerine karar verilebilir. Üretim süreci ahşap üretim kapaklar gibi hazır ürünlere nazaran daha fazladır. Klasik veya modern görünümlü, hayal ettiği renkler ile bütünleşen mutfak tasarımlarına sahip olmak isteyenler tarafından tercih edilebilir (URL 2, 2012).

Laminant Kapak

Laminant, reçine emme yeteneği olan absorbtik nitelikteki kâğıtların melamin formaldehit ve fenol formaldehit reçineleriyle emprenye edildikten sonra üretim çeşidine göre dizilerek sıcaklık ve basınç etkisiyle beraber preslenerek edilen yüzey kaplama malzemeleridir. Laminant kapak ise; bu malzemenin MDF veya sunta üzerine sıcak pres altında sıkılarak yapılan kapaklardır. Hijyenikliğin yanı sıra, bakteri tutmaması, ısıya dayanımı,

neme ve darbelere karşı dayanımı gibi avantajları söz konusudur. Kapaklar düz renkli olacağı gibi desenli de olabilir. Fakat PVC kapakta ki gibi model uygulanamaz. Maliyeti, profilden pahalı membrandan düşük metretül fiyata sahiptir. (URL 1, 2012).

Alüminyum Çerçevesiz Kapak

Alüminyum profil kapaklar, genellikle mutfak dolabının camlı modüllerinde kullanılmaktadır. Mebran kapaklar, suntu kapaklar, mdf kapaklar, lake kapaklar ve laminat kapaklar ile uyumlu kombinasyonlar elde edilebilmektedir. Alüminyum profil kapaklar, makaslı sistem ve raylı sistem ile de kullanılabilir. Kapak göbeğinde dekoratif camlar kullanılabilir gibi özel tasarım camlar, ayna ve fume camlar da kullanılabilir (URL 1, 2012).

High Gloss Kapak

High Gloss kapaklar, mdf levhaların üzerine yoğunluğu yüksek parlak lakenin özel makinelerde uygulanması sonucu elde edilir. Pürüzsüz, parlak yüzey kalitesi ve hijyen bakımından kusursuzdur. Tek renk ve karma renk stilleri ile büyük bir renk yelpazesi mevcuttur. Parlak kaplamaların farklı türleri vardır. Melamin kaplı parlak stiller, ultra lüks (cılalı) parlak stiller, çeşitli kumaş ve deri desenli görünümlerde parlak folyo kaplı modelleri mevcuttur. Yüksek parlaklık özelliğinden dolayı, son yıllarda en popüler mutfak tarzlarında biri olmuştur (URL 7, 2012).

Ahşap Masif Kapak

Tamamı odundan yapılmış masif malzemedir. İlerleyen teknoloji ile ağaç ürünlerinin işlenmesi ile elde edilmiş parçaların yan yana (cumba- cumbaya) birleştirilmesi ile elde edilir. Ahşap masif konstrüksiyon canlı ve cansız zararlı etkenlere karşı korumak için gerekli üstyüzey işlemleri uygulayarak kullanılır. Maliyeti, kullanılan odunun cinsine ve

uygulanan üstyüzey işlemine göre farklılık gösterir (URL 6, 2012).

Araştırma Alanı

Artvin ilinin kentsel yerleşim alanını oluşturan farklı sosyo-ekonomik (Alt/Orta/Üst SED) düzeylere sahip mahallelerde ikamet eden ailelerin mutfakları örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Konutlarda yüz yüze görüşme şeklinde %95 güven seviyesi ve %3 kabul edilebilir hata payı ile birlikte 92 adet konutta anket uygulanması ve incelemelerde bulunulması kararlaştırılmıştır. Bu kapsamda; iskebe, yeni mahalle, gökorman, çarşı mahallesi, orta mahalle ve Çayağzı mahallerinden araştırma yapılmıştır.

Örnekleme Büyüklüğünün Belirlenmesi

Örnekleme büyüklüğü aşağıdaki formüle göre hesaplanmıştır. (Gürleyen 2005).

$$\text{Örnek büyüklüğü (n); } n = \frac{Z^2 NPQ}{ND^2 + Z^2 PQ}$$

Z = Güven katsayısı (%95 için 1.96 alınmıştır.)

P = Ölçmek istediğimiz özelliğin toplumda bulunma ihtimali (%97 olarak alınmıştır.)

Q = 1-P (ölçmek istenilen özelliğin ana kütlede bulunmama ihtimali)

N = Ana kütle büyüklüğü

D = Kabul edilen örnekleme hatası (Çalışma için %3 lik örnekleme hatası öngörülmüştür.)

Araştırmanın Yöntemi

Artvin ilinin kentsel yerleşim alanını oluşturan farklı sosyo-ekonomik (Alt/Orta/Üst SED) düzeylere sahip ailelerin mutfakları, yığını en iyi temsil edebileceği düşünülerek örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Örnekleme büyüklüğü 92 kişi olarak bulundu. Fakat daha fazla hedef kitleye ulaşabilmek için,

2012 yılı ocak ve şubat aylarının farklı günlerinde % 21'lik görüşme oranı ile 120 tane konutta ailelerle yüz-yüze görüşme gerçekleştirilmiştir.

Uygulanan anketlerden 92'si araştırma kapsamına dâhil edilmiştir. Bu çalışmada veriler; mutfak kapak modellerinin belirlenmesinde sistematik gözlem yapma, tercih edilme sebeplerinin belirlenmesinde ise anket uygulama şeklinde yapılmıştır. Hazırlanan anket formu katılımcıların tamamına yüz yüze görüşme yöntemi kullanılarak uygulanmıştır. Anket formunda kullanıcılara; konutun mülkiyet durumu (kira, konut sahibi), konut sahibinin aylık geliri ve mesleği, konut yaşı, mutfak dolabının kapak modeli ve konut sahibinin mutfak modelini tercih etme sebebi olmak üzere altı başlık altında sorular sorulmuştur. Araştırmayı, Artvin Meslek Yüksekokulunun Mobilya ve Dekorasyon Programı öğrencileri üstlenmiştir.

Verilerin Değerlendirilmesi

Araştırmada elde edilen verilerin anlaşılabilirliği ve aynı yöntemlerle elde edilmiş verilerle karşılaştırılabilirliği için çeşitli istatistikî teknikler kullanılmıştır. Bu amaçla yapılan anket çalışması sonuçları, bilgisayar ortamına aktarılarak SPSS programı yardımıyla yüzde frekans dağılımları, çapraz tablo analizi (Crosstabs) ile betimsel istatistikleri belirlenmiş olup, elde edilen verilerin analizleri; bulgular ve tartışma kısmında yorumlanmıştır.

BULGULAR

Bu çalışmada, günümüz konut mutfak dolaplarında kullanılan kapak modellerinin belirlenmesi ve konut sahipleri tarafından tercih edilmesi sebeplerinin araştırılması amaçlanmıştır. Bunun içinde öncelikle, konut sakinlerinin aylık gelirlerini ve konut yaşları belirlenmiştir. Bu amaç doğrultusunda yapılan anket sonuçları neticesinde elde edilen veriler

değerlendirmeye alınmıştır. Bu değerlendirme ile ortaya çıkan sayısal dağılımlar aşağıda hazırlanan tablolarda gösterilmiştir.

Yapılan çalışmaya göre konut sakinlerinin aylık gelirlerine göre dağılımları ve konut yaşlarının dağılımı Tablo 1'de gösterilmektedir.

Tablo 1. Kullanıcıların gelir ve konut yaşı durumları

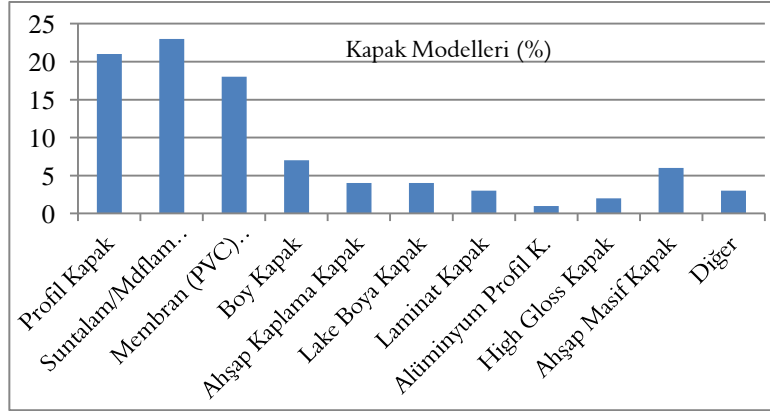
Aylık Gelir			Konut Yaşı		
	n	%		n	%
500-1000 TL	30	32.6	0-5 YIL	18	19.6
1000-1500 TL	32	34.8	5-10 YIL	26	28.3
1500- 2000 TL	17	18.5	10-15 YIL	17	18.5
2000- 2500 TL	9	9.8	15 YIL ve üstü	31	33.7
2500 TL ve üstü	4	4.3	Standart Sapması	5.8223	
Standart Sapması	9.062				

Yukarıdaki tabloda da belirtildiği gibi ankete katılan kullanıcıların büyük çoğunluğu (%67.4'ü) 1500 TL ve daha az gelire sahiptir. Konut yaşı olarak değerlendirdiğimizde ise konutların %66.3'ü 15 yıl ve altındadır. Bu gösteriyor ki Artvin nüfusunun çoğunluğu modern tipli binalarda oturmaktadır. Araştırma

kapsamına alınan ailelerin mutfak dolap kapak modelleri ve % oranları Tablo 2, grafiksel gösterimi ise Şekil 1'de verilmiştir. Buna göre; en çok kullanılan model Suntalam / Mdf lam Kapak (% 25), en az kullanılan ise alüminyum çerçeve kapak (% 1,09) modelidir.

Tablo 2. Kapak Modelleri

Kapak Modelleri	n	(%)	Kapak Modelleri	n	(%)
1 Profil Kapak	21	22,83	7 Laminat Kapak	3	3,26
2 Suntalam / Mdf lam Kapak	23	25,00	8 Alüminyum Profil Kapak	1	1,09
3 Membran (PVC) Kapak	18	19,57	9 High Gloss Kapak	2	2,17
4 Boy Kapak	7	7,61	10 Ahşap Masif Kapak	6	6,52
5 Ahşap Kaplama Kapak	4	4,35	11 Diğer	3	3,26
6 Lake Boya Kapak	4	4,35	Toplam	92	100

Şekil 1. Kullanılan kapak modellerinin yüzde dağılımları

Yapılan çalışmada, konut sakinlerinin % 61.96'sı mülkiyeti kendine ait olan dairelerde otururken, % 38,04'ü ise kiracı olarak ikamet etmektedir. Konutlarda sabit donatı mobilyalarından olan mutfak dolapları, kiracılar için tercih seçeneğinin olmadığı bir durumdur. Günümüzde müteahhit ya da inşaat şirketleri tarafından yaptırılan birçok konutta kullanılmakta olan mutfak dolapları ve bu elemanların yüzey kaplama malzemelerine göre değişen kapak modelleri, konutu kullanan kişi özelliklerine bağlı kalınmadan ve

Tablo 3. Aylık gelire göre mutfak dolabı kapak modeli seçimi

malzeme özellikleri tam olarak incelenmeden seçildiği görülmüştür. Bu amaçla konut sahiplerine yöneltilen “Kullandığınız mutfak dolabı kapak modelini bilmiyor musunuz?” sorusuna ancak % 43’ü “evet” diyebilmiştir.

Kullanıcıların toplam aylık gelirlerine bağlı olarak mutfak mobilyasında tercih ettikleri kapak modelleri incelenmiş ve elde edilen sonuçlar Tablo 3’de gösterilmektedir.

KAPAK MODELİ	AYLIK GELİR (TL)										
	500-1000	%	1000-1500	%	1500-2000	%	2000-2500	%	2500 ve üstü	%	Toplam
Profil Kapak	4	28.6	11	57.9	2	25	1	25	0	0	18
Suntalam/Mdf lam Kapak	8	57.1	3	15.8	1	12.5	0	0	0	0	12
Membran Kapak	0	0	0	0	1	12.5	1	25	10	100	12
Boy Kapak	0	0	0	0	2	25	0	0	0	0	2
Ahşap Kaplama Kapak	0	0	3	15.8	2	25	0	0	0	0	5
Lake Boya Kapak	1	7.1	0	0	0	0	1	25	0	0	2
Laminat Kapak	1	7.1	1	5.3	0	0	0	0	0	0	2
Alüminyum Çerçevesi Kapak	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
High Gloss Kapak	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Diğer	0	0	1	5.3	0	0	1	25	0	0	2
Toplam	14	100	19	100	8	100	4	100	10	100	55

Kullanıcıların büyük bir çoğunluğu mutfak dolabı kapak modellerinden profil, suntalam/mdflam ve membran kapak modellerini kullanmaktadır. Gelir yönünden ise 500-1000 TL arasında gelire sahip tüketicilerin %57.1'i suntalam/mdflam kapak modelini kullanırken, 1000-1500 TL arasında gelire sahip olanların %57.9'u profil kapak modelini, membran kapak modelini ise çoğunluğu gelir seviyesi yüksek (2500 TL ve üstü) olan konut sahipleri tercih etmektedir. Diğer gelir seviyelerinde kapak model sayıları birbirine yakındır. Alüminyum çerçeveli ve high gloss kapak

Tablo 4. Konut yaşlarına göre kapak modellerinin dağılımı

Kapak Modeli	Konut Yaşı (Yıl)								Toplam
	0-5	%	5-10	%	10-15	%	15 ve üstü	%	
Profil Kapak	4	25	4	20	10	76.9	0	0	18
Suntalam/Mdflam Kapak	5	31.3	5	25	2	15.4	0	0	12
Membran Kapak	5	31.3	7	35	0	0	0	0	12
Boy Kapak	1	6.3	1	5	0	0	0	0	2
Ahşap Kaplama Kapak	0	0	0	0	0	0	5	83.3	5
Lake Boya Kapak	0	0	1	5	1	7.7	0	0	2
Laminant Kapak	1	6.3	1	5	0	0	0	0	2
Alüminyum Çerçeveli Kapak	0	0	0	0	0	0	0	0	0
High Gloss Kapak	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Diğer	0	0	1	5	0	0	1	16.7	2
Toplam	16	100	20	100	13	100	6	100	55

Tabloya göre son geliştirilen kapak modellerinden olan membran kapak 10 yaş ve altı konutlarda gelir seviyesi ile paralel olarak kullanılmıştır. Membran kapak metrekare olarak fiyat araştırmasında maliyeti yüksek olan kapak modellerinden biridir. Profil kapak 10-15 yaş arasındaki konutlarda (%76.9), sunlam/mdflam kapak 15 yaş ve altı bütün konut tiplerinde, ahşap kaplamalı kapak ise eski bir model olduğu için genellikle 15 yaş ve üstü konutlarda (%83.3) bulunmaktadır.

Konut sahiplerinin profil ve suntalam/mdflam kapaklarını ekonomik olduğu için tercih ederken, membran

modellerini hiçbir kullanıcı tercih etmemiştir.

Sanayi ve teknolojinin gelişmesine paralel olarak mobilya endüstrisinde kendini yenilemekte ve büyümektedir. Mobilya endüstrisi alt sektörler ayrılmıştır. Mutfak ve banyo mobilyaları bunlardan birisidir. Fabrikalar imalatlarını modern çağın gelişmelerine bağlı olarak güncellemekte ve ürün yelpazesini arttırmaktadır. Modern konutlarda da en son geliştirilen bu ürünler kullanılmaktadır. Bu ürünlerin konut yaşlarına göre kullanım oranları Tablo 4'de verilmiştir.

kapağını daha estetik, kalite ve uzun ömürlü olduğundan, ahşap kaplama kapağı ise verilen referanslara ve uzun ömürlü olmasından dolayı tercih etmektedir. Diğer kapakların tercih edilme nedenleri birbirine yakın değerdedir.

Mobilyasında yüksek fiyatın kaliteyi temsil ettiğini düşünmemektedir. Ayrıca kullanıcıların mutfak mobilyası satın almada başkalarının kullanım tecrübelerinden de yararlandıkları görülmektedir. Buna rağmen çoğu aile ekonomik olan mutfak dolapları kullanmaktadır.

Tablo 5. Konut sahiplerinin mutfak modellerini tercih etme sebepleri

Kapak Modeli	Tercih Sebepleri										
	MD1	MD2	MD3	MD4	MD5	MD6	MD7	MD8	MD9	MD10	MD11
Profil	8	15	8	3	0	0	1	5	5	0	3
	%16.7	%31.3	%16.7	%6.3	%0	%0	%2.1	%10.4	%10.4	%0	%6.3
Suntalam/Mdf m	9	18	1	3	5	0	4	2	6	2	0
	%18	%36	%2	%6	%10	%0	%8	%4	%12	%4	%0
Membran	3	0	9	2	5	8	7	0	0	4	0
	%7.9	%0	%23.7	%5.3	%13.2	%21.1	%18.4	%0	%0	%10.5	%0
Boy	1	0	2	0	1	1	1	0	0	0	0
	%16.7	%16.7	%33.3	%0	%16.7	%0	%16.7	%0	%0	%0	%0
Ahşap Kaplama	2	0	4	1	2	3	4	1	1	0	0
	%11.1	%0	%22.2	%5.6	%11.1	%16.7	%22.2	%5.6	%5.6	%0	%0
Lake Boya	1	0	2	0	1	1	2	1	0	0	0
	%12.5	%0	%25	%0	%12.5	%12.5	%25	%12.5	%0	%0	%0
Laminant	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0
	%0	%0	%33.3	%0	%0	%0	%33.3	%0	%0	%33.3	%0
Alüminyum	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Çerçevesi	%0	%0	%0	%0	%0	%0	%0	%0	%0	%0	%0
High Gloss	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	%0	%0	%0	%0	%0	%0	%0	%0	%0	%0	%0
Diğer	0	0	1	0	0	0	2	1	0	1	1
	%0	%0	%16.7	%0	%0	%0	%33.3	%16.7	%0	%16.7	%16.7
Toplam	24	33	28	9	14	13	22	10	12	8	4

M1: Üretici önerisi üzerine M2: Ekonomik olması M3: Estetik görünmesi M4: Referanslara göre M5: Temizliğin kolay olması M6: Kaliteli ve pahalı olması M7: Uzun ömürlü olması M8: Çevresel etkilerden dolayı M9: Tercih seçeneğinin olmaması M10: Fiziksel (rutubet, su alma vb.) ve mekaniksel (darbe,aşınma ve çizilme) etkilere dayanıklı olması M11: Diğer(Belirtiniz

SONUÇLAR ve TARTIŞMA

Bu araştırma kapsamında elde edilen veriler ve sonuçlar gelecekte gerçekleştirilecek olan çalışmalar için yardımcı niteliktedir. Çalışmaların sonucunda gün geçtikçe artan mutfak mobilyası sabit donatı elemanlarına ait malzeme çeşitlerinin bayanlar tarafından az bilindiği ortaya çıkmaktadır. Bu durumu ortadan kaldırmak için televizyon aracılığıyla (reklam verilerek) ya da bilgilendirme toplantıları düzenleyerek değişen ve gelişen malzemeler hakkında bilgi verilebilir. Bunun sonucu olarak, mutfak mobilyası sabit donatı üretimi yapan işletmelere bu bilgiler iletilerek müşteri memnuniyeti açısından daha kaliteli ve dayanıklı üretim yapmalarına, işletme bünyesine yeni fikirler üretmelerine ön ayak olabilir. Tüketiciler, mobilyasında yüksek fiyatın kaliteyi temsil ettiğini düşünmemektedir. Ayrıca

kullanıcıların mutfak mobilyası satın almada başkalarının kullanım tecrübelerinden de yararlandıkları görülmektedir. Buna rağmen çoğu aile ekonomik olan mutfak dolapları kullanmaktadır.

Yapılan araştırma ile ortaya çıkan veriler ışığında, en az kullanılan kapak türleri alüminyum çerçevesi kapak ve high gloss kapak türleri olmuştur. Alüminyum çerçevesi kapak türünün az tercih edilme nedenlerinden en önemlisi bu kapak türünün diğer kapak türleriyle beraber kombine kullanılması ve tek başına kullanılan bir kapak türü olmamasıdır. High gloss kapak türü ise yeni kullanımına başlanmış fazla bir kesim tarafından henüz bilinmeyen, maliyeti diğer kapak türleri içerisinde en fazla olan kapak türüdür. High gloss kapak türü yüksek gelir seviyesine sahip kesimin tercih ettiği bir kapak türü durumundadır.

Konut yaşlarına göre kapak türü kullanımına bakıldığında, ahşap kaplama kapak türü 15 yaş ve üstü (%83.3) konutlarda kullanılmış ve günümüzde kullanılmayan bir kapak türüdür. Lake boya kapak türü 5-10 yaş konutlarda (%5), 10-15 yaş arası konutlarda (%7.7) kullanılmaktadır. Lake boya kapak türü kullanımının az olmasının nedenleri uygulamanın ustalık gerektirmesi, membran kapak ve boy kapak türünün yaygınlaşması olarak sayılabilir.

Konut sahiplerinin mutfak modellerini tercih etme sebeplerine bakıldığında, ekonomik olması nedeniyle profil kapak türü (%15), suntalam/mdflam kapak türleri (%18) tercih edilmektedir. Üretici önerisi üzerine tercih edilen kapak türleri profil kapak (%8) ve suntalam/mdflam (%9) kapak türleridir. Diğer kapak türleri ve bu kapak türlerinin tercih sebeplerine bakıldığında birbirine çok yakın değerler ortaya çıktı gözlenmektedir.

Konutun kalbi olarak nitelendirilebilecek mutfak mekânı için gerçekleştirilen bu çalışmanın uygulama alanı genişletilerek piyasadaki markaların üretim ve satış stratejilerini geliştirmelerine katkı sağlanabilir. Özellikle son zamanlarda yaygınlaşan hazır mutfakların kullanımının artırılması için benimsenen kapak modelinin geliştirilmesi mobilya endüstrisine katkı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Akkılıç H (2004) Farklı Yüzey Malzemeleri ile Kaplanan Yonga Levhaların Teknolojik Özellikleri, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, A, 54, 2, 109-126
- Bilgin N (1986) "Çeşitli Sosyo-Kültürel Gruplarda Eşya Sistemleri ve İnsan Eşya İlişkileri", Doçentlik Tezi, Tekn. Matbaası, İzmir
- Dellaloğlu B (2002) Konut Mutfaklarında Kullanılan Tezgâhların Fiziksel, Mekaniksel ve Teknolojik Özelliklerinin Belirlenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara

- Döngel N (2005) Ahşap ve Ahşap Esaslı Döşeme Kaplama Malzemelerinin (Parke) Teknik Özellikleri, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Efendioğlu S (2001) Geçmişten Günümüze Konutta Mutfak Kavramı: Açık Mutfak, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon
- Eriç M, Ersoy H, Yener E (1986) "Gün Konutunda Rasyonel Donatım", Teknografik Matbaası, İstanbul
- Gönen E (1990) Mutfak Çalışma Mer. Optimum İş Yük. ve Antropometrik Ölçüm İlişkisi Üzerine Ergonomik Bir Arş, M.P. M. Yayın no: 408, Ankara
- Gürleyen L (2005) Kutu Mobilya ve Masif Sandalye Üretiminde Fabrika Planlama Sorunları ve Çözüm Önerileri, Doktora Tezi, G.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, 135, Ankara
- Hacıbaloğlu M (1989) "Geleneksel Türk Evi ve Çağımıza Ulaşamamasının Nedenleri", G.Ü., Müh. Mim. Fak., Ankara
- İlçe A C (2001) Konut Mutfağı Fiziksel Çevre Düzenlenmesinde Alan Boyutu ve Birey Sosyo-Kültürel Yapısının Mutfak Mobilyası Tasarımına Etkileri, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Kalınkara V (1990) Yaşlı Kadınlarda Antropometrik Veri-Mutfak Donanımı İlişkisi Üzerine Bir Araştırma, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Özdemir T (1996) Mutfak Mobilyası Üretiminde Kullanılan Yüzey Kaplama Malzemelerinin Yonga Levha Kalitesi Üzerine Etkileri, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon
- Phipps Ü (1996) Konut Mutfaklarında Modüler Elemanların Esnek ve Değiştirilebilir Kullanımı, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Gür Ş Ö, Geçkin Ş (1996) "Konutta Mekân Standartları", Yapı Dergisi, 179
- Phipps Ü (2002) Geleneksel Anadolu Konutundaki Mutfak Kültürünün Günümüz Modüler Mutfak Sistemleri İle İlişkinin Mekânsal Oluşum ve Biçimleniş İlkeleri Açısından Değerlendirilmesi, Sanatta Yeterlilik Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Sözer S (1990) Konut Mutfaklarında Söz Konusu Eylemler, Bu eylemlere Yönelik Kullanıcı Gereksinimleri ve İç Donatım Elemanları, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara

- URL1 (2012) <http://www.mutfakdolabiniz.com/tr/mutfak-modelleri-6>
- URL2 (2012) <http://www.3dmutfak.net/index.php/mutfak-dolaplar.html>
- URL3 (2012) <http://www.mutfakonline.net/mutfak>
- URL4 (2012) <http://www.mobilyapi.com>
- URL5 (2012) <http://akgul-ahsap-orm.sirketce.com>
- URL6 (2012) http://tiredetayinsaat.com/tamamlanan_projele_rimiz.asp
- Ünügür S M (1997) Mutfak ve Ergonomik Çözümlemesi, Yapı 188, Ek 3, İstanbul
- Yeşilkavak F (2007) Apartman Konut Mutfaklarında İç Mekan Tasarımının Kullanıcı Memnuniyetine Etkileri, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Yıldırım K (1999) “Konut Mutfaklarının Mekân ve Donatı Organizasyonunda Ergonomik Yaklaşım”; Doktora Tezi, G.Ü. Fen. Bil. Enst., 242-248, Ankara
- Zorlu T (1996) Trabzon Kent Ölçeğinde Kullanıcı Gereksinmelerine Bağlı Olarak Mutfak Mekânı ve Tipleri Üzerine Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon